

Komparativni nivoi cijena 37 evropskih država 2019. godina

EUROSTAT je 19. juna 2020. godine objavio komparativne nivoe cijena 37 evropskih država. Grupu od 37 evropskih država čine 27 članica EU, 3 EFTA članice (Island, Norveška i Švajcarska), Velika Britanija, zatim 5 zemalja sa statusom kandidata za članstvo u EU (Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Srbija, Albanija i Turska) i Bosna i Hercegovina, potencijalni kandidat za članstvo u EU.

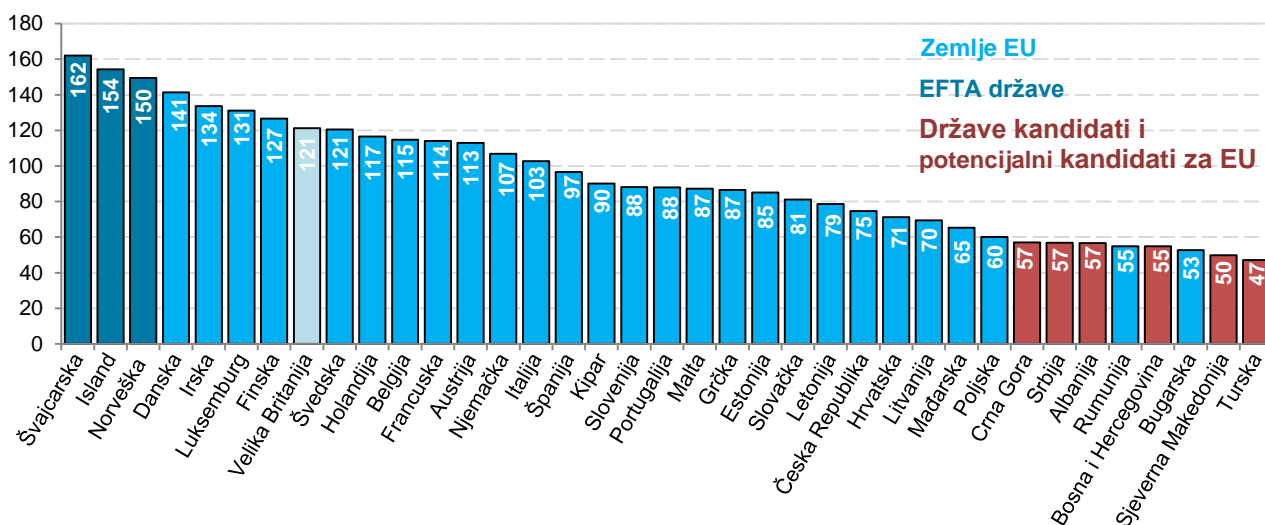
Prikazani rezultati zasnivaju se na istraživanjima koja se sprovode u okviru projekta Pariteta kupovne moći (PKM), kojim se prikupljaju cijene za oko 2000 uporedivih proizvoda i usluga, omogućavajući zemljama da prikupe cijene za dovoljan broj reprezentativnih proizvoda. Projekat PKM sprovodi se pod rukovodstvom EUROSTAT-a i OECD-a.

Rezultati istraživanja su iskazani preko "indeksa nivoa cijena" koji omogućavaju poređenje nivoa cijena među zemljama u odnosu na prosjek Evropske unije. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa prosjekom EU, a ako je indeks nivoa cijena manji od 100, zemlja se smatra relativno jeftinijom u poređenju sa prosjekom EU.

U 2019. godini nivoi cijena za potrošna dobra i usluge značajno su varirali među evropskim zemljama. Potrošačke cijene u Danskoj su 41% iznad EU prosjeka, dok je najjeftinija članica Evropske unije Bugarska, čije su potrošačke cijene 47% ispod prosjeka EU.

Nivo cijena potrošnih dobara i usluga u Crnoj Gori u 2019. godini iznosio je 57% prosjeka EU kao i u Srbiji i Albaniji, dok je u Hrvatskoj iznosio 71% prosjeka, Bosni i Hercegovini 55%, a u Sjevernoj Makedoniji 50% evropskog prosjeka.

Grafik 1. Indeksi nivoa cijena među evropskim zemljama za izdatke za finalnu potrošnju domaćinstava u 2019. godini (EU¹=100)

Tabela 1. Komparativni indeksi nivoa cijena za odabrane grupe proizvoda, 2019. godina (EU¹=100)

Država	Ukupno	Hrana i bezalkoholna pića	Alkoholna pića i duvan	Odjeća	Motorna vozila	Audio-vizuelna, fotografska i oprema za obradu podataka	Restorani i hoteli
EU¹	100	100	100	100	100	100	100
Belgija	115	112	112	104	101	105	122
Bugarska	53	78	62	79	87	92	45
Česka Republika	75	84	79	98	86	93	64
Danska	141	129	119	132	138	106	156
Njemačka	107	101	101	99	100	98	104
Estonija	85	96	99	110	86	99	95
Irska	134	116	188	104	114	102	128
Grčka	87	104	101	96	92	105	88
Španija	97	94	89	89	96	101	91
Francuska	114	115	126	106	102	111	123
Hrvatska	71	96	83	93	93	106	82
Italija	103	109	101	100	102	94	103
Kipar	90	106	94	96	85	107	94
Letonija	79	94	92	104	89	101	87
Litvanija	70	82	83	102	88	97	70
Luksemburg	131	124	96	109	97	108	123
Mađarska	65	85	75	81	85	98	62
Malta	87	113	105	103	101	110	88
Holandija	117	102	112	105	121	104	108
Austrija	113	124	100	103	104	96	111
Poljska	60	70	74	93	84	91	76
Portugalija	88	97	98	99	108	109	73
Rumunija	55	66	75	82	86	97	54
Slovenija	88	96	82	100	88	102	85
Slovačka	81	96	81	102	82	97	83
Finska	127	119	157	115	106	104	133
Švedska	121	114	131	118	91	109	133
Velika Britanija	121	94	170	88	96	95	105
Island	154	140	213	136	121	134	176
Norveška	150	157	236	123	131	112	167
Švajcarska	162	163	131	127	103	100	166
Crna Gora	57	79	74	88	85	102	57
Sjeverna Albanija	50	61	48	76	90	97	45
Srbija	57	82	68	97	89	106	46
Turska	47	74	73	45	106	99	51
Bosna i Hercegovina	55	76	60	95	85	107	55

Izvor: EUROSTAT

¹ Od 1. februara 2020. godine Evropsku uniju (EU) čine 27 zemalja članica

Tabela 1. prikazuje indekse nivoa cijena za 6 važnih grupa proizvoda i usluga: “Hrana i bezalkoholna pića”, “Alkoholna pića i duvan”, “Odjeća”, “Motorna vozila”, “Audio vizuelna oprema i oprema za obradu podataka” i “Restorani i hoteli”.

Osjenčena polja označavaju najveće i najniže indekse nivoa cijena po grupama proizvoda između 37 zemalja učesnica ovog projekta.

Od svih zemalja učesnica ovog projekta Island je najskuplja zemlja za tri navedene grupe proizvoda i usluga: “Odjeća”, “Audio-vizuelna, fotografska i oprema za obradu podataka” i “Restorani i hoteli”. Švajcarska je najskuplja zemlja za grupu proizvoda “Hrana i bezalkoholna pića”, Danska za grupu proizvoda “Motorna vozila” a Norveška za grupu proizvoda „Alkoholna pića i duvan“.

Sjeverna Makedonija ima najniži indeks nivoa cijena za proizvode i usluge u grupama: “Hrana i bezalkoholna pića”, “Alkoholna pića i duvan” i “Restorani i hoteli”. Proizvodi i usluge u grupi “Motorna vozila” prema navedenom istraživanju su najjeftiniji u Slovačkoj, odjeća u Turskoj, dok je audio vizuelna oprema i oprema za obradu podataka najjeftinija u Poljskoj.

Za grupu “Odjeća”, Crna Gora bilježi indeks nivoa cijena 88 što je ispod nivoa prosjeka Evropske Unije, u Bosni i Hercegovini i Srbiji je indeks viši i iznosi (95) i (94), dok je taj indeks znatno niži u Sjevernoj Makedoniji (76), Turskoj (45) kao i u pojedinim članicama EU, Rumuniji (82), Mađarskoj (81) i Bugarskoj (79).

Proizvodi u grupi “Hrana i bezalkoholna pića” su u Crnoj Gori sa 79 odsto prosjeka Evropske unije, neznatno skuplji nego u Srbiji (78%), Bosni i Hercegovini (76%), Sjevernoj Makedoniji (61%), dok su jeftiniji u odnosu na Hrvatsku, u kojoj nivo cijena za navedenu grupu proizvoda iznosi 96% prosjeka EU27.

Posmatrajući Crnu Goru, indeks nivoa cijena za grupu proizvoda “Audio vizuelna oprema i oprema za obradu podataka” je (102) i iznad je prosjeka EU, dok za "Motorna vozila" (85) indeks nivoa cijena ne odstupa značajno od cijena navedene grupe proizvoda u regionu.

Najniži nivoi cijena za grupu “Restorani i hoteli” su zabilježeni u Sjevernoj Makedoniji i Albaniji, sa 45 odnosno 46 indeksna poena, dok za Crnu Goru ovaj indeks iznosi 57 u poređenju sa EU27=100.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Podaci u ovom saopštenju obračunati su od strane EUROSTAT-a i OECD-a kao rezultat istraživanja koje ove dvije institucije sprovode u saradnji sa nacionalnim statističkim institucijama u okviru projekta Pariteta kupovne moći (PKM). Ukupno se sprovodi 6 istraživanja pri čemu se svako istraživanje odnosi na određenu grupu proizvoda i usluga. Kompletan ciklus istraživanja traje tri godine, a godišnje se sprovedu dva istraživanja. Indeksi nivoa cijena prikazani u ovom saopštenju se zasnivaju na prosječnim godišnjim cijenama, koje su se prikupljale za oko 2000 proizvoda i usluga.

Metodološki priručnik o Paritetu kupovne moći dostupan je na EUROSTAT-ovom sajtu:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-12-023>

Pariteti kupovne moći u svom najjednostavnijem obliku predstavljaju cjenovne odnose, kojima se pokazuje odnos cijena izraženih u nacionalnim valutama istih dobara i usluga u različitim zemljama.

Na primjer, ako je cijena hamburgera u Francuskoj 2,84 eura, a u Velikoj Britaniji 2,20 funti, PKM za hamburger između Francuske i Velike Britanije iznosi 2,84 eura prema 2,20 funti ili 1,29 eura za jednu funtu. Drugim riječima, za svaku funtu potrošenu na hamburger u Velikoj Britaniji, potrebno je potrošiti 1,29 eura u Francuskoj za hamburger istog kvaliteta i količine.

Paritet kupovne moći je sredstvo za prevođenje nacionalnih valuta u zajedničku valutu koja izjednačava kupovnu moć različitih nacionalnih valuta.

Indeksi nivoa cijena obezbjeđuju poređenje nivoa cijena između zemalja u odnosu na prosjek EU. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa prosjekom EU i obrnuto.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Ivana VIDA KOVIĆ

contact@monstat.org
